ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Страсбург, 17.12.2024 г.
COM(2024) 704 final

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно икономическата политика на еврозоната

{SWD(2024) 704 final}

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно икономическата политика на еврозоната

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 136 във връзка с член 121, параграф 2 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2024/1263 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2024 г. за ефективна координация на икономическите политики и за многостранно бюджетно наблюдение и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета[1], и по-специално член 3, параграф 3, буква а) от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси[2], и по-специално член 6, параграф 1 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

(1) На 4 ноември 2024 г. Еврогрупата направи изявление, в което подчерта необходимостта от спешни действия за справяне с изоставащата производителност, иновации и конкурентоспособност на Съюза чрез амбициозни инвестиции и структурни реформи. Впоследствие този призив за действие беше подсилен от Европейския съвет, който излезе с декларация на 8 ноември. Изявлението на Еврогрупата и декларацията на Европейския съвет отразяват широките заключения от докладите, изготвени от съответно Марио Драги и Енрико Лета[3][4], и показват общо разбиране за предизвикателствата и възможностите, пред които е изправена икономиката на Съюза. Те осигуряват контекста за прилагането на новата рамка за икономическо управление („рамката“), която влезе в сила на 30 април 2024 г. Рамката има за цел да гарантира устойчивост на обслужването на държавния дълг и да насърчава устойчив и приобщаващ растеж чрез реформи и инвестиции. Средносрочните планове, представени от държавите членки до момента, поставят акцент върху реформите и инвестициите, насочени към подобряване на конкурентоспособността. В рамката се признава ролята на препоръката на Съвета относно икономическата политика на еврозоната като част от европейския семестър

1 ОВ L 1263, 30.4.2024 г., стр. 1.
2 ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25.
3 „Много повече от пазар“, април 2024 г. (доклад на Енрико Лета).
4 „Бъдещето на европейската конкурентоспособност, части А и Б“, септември 2024 г. (доклад на Марио Драги).

за координация на икономическите политики за предоставяне на оценка на макроикономическата политика за еврозоната, включително по отношение както на фискалните, така и на нефискалните аспекти. Като изтъква основните макроструктурни и институционални предизвикателства, приоритети и препоръки, насочени колективно към еврозоната като цяло и нейните държави членки, настоящата препоръка предоставя платформа за обсъждане на политиката в области от общ интерес на държавите членки от еврозоната.

(2) Еврозоната показа забележителна макроикономическа устойчивост, която води до бързо намаляване на инфлацията с минимално въздействие върху заетостта. Способността на еврозоната да поема сътресения и да се възстановява, както се вижда в отговора ѝ на COVID-19 и енергийната криза, също допринесе за този положителен резултат. Тази устойчивост се дължи до голяма степен на навременния политически отговор от страна на Съюза, включително на Европейската централна банка (ЕЦБ), и на държавите членки, което спомогна за смекчаване на икономиката в условията на големи кризи. В това отношение стабилното фискално положение в няколко държави членки през 2019 г., бързото задействане на общата клауза за дерогация от Пакта за стабилност и растеж и новите инструменти на Съюза, като NextGenerationEU и SURE, наред с многогодишната финансова рамка (МФР), осигуриха на еврозоната решаващо фискално пространство, позволяващо ефективен фискален отговор. Структурната трансформация на еврозоната през последното десетилетие също повиши нейната устойчивост. Пазарите на труда станаха по-гъвкави и финансовите системи показаха много по-голяма стабилност, отколкото по време на световната финансова криза. В периода след COVID-19 частното потребление бе подкрепено от трансферите, обусловени от силния пазар на труда и ответните мерки на политиката, въпреки че процентът на спестяванията остана висок. Публичните инвестиции бяха подсилени от Механизма за възстановяване и устойчивост (МВУ) и други фондове на Съюза. Частните инвестиции бяха много по-малко динамични, особено от 2022 г. насам в контекста на затягане на финансовите условия и широко разпространена глобална макроикономическа несигурност. Междувременно приносът на нетния износ за растежа на БВП беше леко положителен поради слабата динамика на вноса, а напоследък износът беше засегнат от нарастващата разпокъсаност и ограничения на търговията. В бъдеще, след 0,4 % през 2023 г., растежът на реалния БВП се очаква да остане слаб — около 0,8 % през 2024 г., но да нарасне до 1,3 % през 2025 г. и 1,6 % през 2026 г. Очаква се по-силното частно потребление да стимулира ускоряването на активността през 2025 г. и 2026 г. на фона на устойчиви, макар и по-бавни увеличения на реалните заплати и растеж на заетостта. През следващите 2 години се очаква общите инвестиции да нараснат по-постепенно, подкрепени от силни национални и финансирани от ЕС публични инвестиции, докато нарастването на външното търсене се очаква да подпомогне износа.

(3) Общата инфлация нарасна след енергийната криза до високи равнища (като достигна най-високата си стойност от 10,6 % през октомври 2022 г. средно за еврозоната), но се очаква да намалее до 2,1 % през 2025 г. и до 1,9 % през 2026 г. Разликите в инфлацията в еврозоната, които се увеличиха през 2022 г., междувременно също намаляха и се очаква да останат близо до историческите средни стойности. Процесът на дезинфлация до голяма степен отразява отслабването на външните сили, които доведоха до силно увеличение на цените на енергията, храните и услугите през последните три години. Той също така показва въздействието на решителните политически действия, предприети от

ЕЦБ. В отговор на първоначалния скок на инфлацията ЕЦБ въведе поредица от увеличения на лихвените проценти и започна да намалява покупките на активи с цел поддържане на стабилизирането на инфлационните очаквания и намаляване на цените. Въпреки че в последно време степента на ограничаване на паричната политика се забавя, се очаква лихвените проценти да останат достатъчно рестриктивни за толкова време, колкото е необходимо, за да се гарантира, че инфлацията ще се върне към средносрочната цел на ЕЦБ от 2 %.

(4) Пазарите на труда останаха силни през 2024 г. въпреки отслабването на икономическата активност. В периода между края на 2022 г. и средата на 2024 г. заетостта в еврозоната се увеличи с 3 милиона души, като броят на работните места достигна рекордни стойности. Ръстът на заетостта е силен от гледна точка на различните възрастови групи, пол и ниво на образование. Участието на работната сила също се увеличи, достигайки ново високо равнище през 2024 г., въпреки че продължават да съществуват предизвикателства за жените, по-младите и по-възрастните работници, ромите и хората с увреждания. Подобно на много други развити икономики, еврозоната се възползва от големи миграционни потоци, включително от Украйна и други области, които допринесоха за предлагането на работна ръка и спомогнаха за намаляване на недостига на работна ръка в някои отрасли. През октомври 2024 г. равнището на безработицата в еврозоната се стабилизира на около рекордно ниското си равнище от 6,3 %. Нарастващата тенденция на недостиг на работна ръка и умения, предизвикана от намаляващото население в трудоспособна възраст и търсенето на нови умения и утежнена от бързото възстановяване от предизвиканата от пандемията рецесия, напоследък намаля до известна степен, но в множество отрасли продължава да съществува значителен недостиг на работна ръка. Големите корпоративни печалби и динамиката на балансите допринесоха за силно търсене на работна ръка. Напоследък делът на предприятията, които декларират, че трудът е фактор, ограничаващ тяхното производство, и процентът на свободните работни места са спаднали от историческите си върхови стойности, въпреки че остават високи и над равнищата отпреди пандемията.

(5) През 2023 г. и 2024 г. номиналните заплати се увеличиха поради високата инфлация и ограничения пазар на труда. През второто тримесечие на 2024 г. номиналното възнаграждение на нает работник нарасна с 4,5 % (средно за еврозоната) в сравнение със същия период на 2023 г. — малко по-нисък темп от наблюдавания през 2023 г. В прогнозата на Комисията от есента на 2024 г. се прогнозира стабилен растеж на номиналните заплати през 2024 г., като се очаква забавяне през 2025 г. Реалните заплати, които намаляха през 2022 г. и първата половина на 2023 г., започнаха да се възстановяват през третото тримесечие на 2023 г. Увеличението на дела на печалбата през последните години и последващият му спад подсказват, че фирмите поемат увеличението на заплатите, като намаляват маржовете на печалба, вместо да повишават цените. Поради това продължаващото постепенно възстановяване на реалните заплати до голяма степен отразява динамиката на догонване и изглежда в съответствие с връщането към средносрочната цел за инфлация от 2 % и с добре стабилизирани инфлационни очаквания. Доходите в долната част на разпределението на доходите бяха подкрепени както от държавни трансфери, така и от увеличения на минималната работна заплата през последната година. Въпреки това са необходими още усилия за насърчаване на адекватни възнаграждения и качествени работни места, тъй като рискът от бедност е съвсем малко по-нисък,

отколкото през 2019 г., а финансовите затруднения на работниците все още са значителни, след като се увеличиха по време на енергийната криза, както за домакинствата с най-ниски, така и за домакинствата с ниски до средни доходи.

(6) Еврозоната има дългогодишни структурни проблеми, включително стагнация на производителността, ограничени иновации и ограничено разпространение на цифрови технологии, високи цени на енергията и административна тежест, които оказват въздействие върху нейната конкурентоспособност. Растежът на общата факторна производителност — показател за производителността, който премахва нарастването на заетостта и капитала — се задържа през последните десетилетия повече, отколкото в други международни партньорски региони, като САЩ, което поражда опасения относно способността на еврозоната да поддържа конкурентоспособността в глобална среда, белязана от бързи технологични промени. Справянето с тези предизвикателства изисква многостранен подход, който включва ускоряване на иновациите и разработване на модерни цифрови и чисти технологии и инфраструктури, включително чрез насърчаване на приспособяването на бизнес моделите и справяне с недостига на умения, както и чрез подобряване на достъпа до цифрова инфраструктура, когато е необходимо. Освен това от ключово значение продължават да бъдат улесняването на разпространението на иновациите в различните отрасли и предприятия, повишаването на уменията на работната сила, по-специално екологичните и цифровите умения, намаляването на административната тежест и задълбочаването на единния пазар, като същевременно се интегрират капиталовите пазари на Съюза. В допълнение, по-високите цени на енергията в сравнение с международните партньори подкопават разходната конкурентоспособност на няколко промишлени сектора. Това поставя предприятията в неизгодно положение, особено що се отнася до енергоемките отрасли, които разчитат на нефт и газ.

(7) Съюзът се откроява на световно равнище по отношение на фундаменталните научни изследвания, има сравними равнища на публични разходи за научноизследователска и развойна дейност спрямо конкурентите си, но изостава в приложните изследвания и в превръщането им в продукти, които могат да бъдат предлагани на пазара, особено във високотехнологичните цифрови иновации. От първостепенно значение е еврозоната и Съюзът да не изостават от други големи икономики, що се отнася до настоящите тенденции в областта на иновациите, включително екологичния преход, цифровизацията, изкуствения интелект (ИИ), полупроводниците и квантовите компютри, космическото пространство и биотехнологиите. С оглед на нарастващото им значение, разработването на капацитет в областта на стратегическите цифрови технологии и използването на нашите силни страни са от решаващо значение за укрепването на технологичния суверенитет и устойчивост на ЕС и за поддържането на нашата отворена стратегическа автономност. Освен това пречките пред мобилността на знанията и талантите в европейските държави могат да възпрепятстват пълното реализиране на потенциала на Съюза в областта на иновациите, производителността и конкурентоспособността. Повишаването на производителността ще изисква ускоряване на иновациите и стимулиране на инвестициите в научноизследователската и развойната дейност (НИРД), особено от страна на частния сектор, включително чрез достатъчни и добре калибрирани публични инвестиции в НИРД, които могат да привлекат частни усилия за НИРД. Инвестирането в човешки капитал стана жизненоважно, тъй като икономиките са изправени пред натиска на бързите технологични промени. Въпреки че делът на завършилите висше образование в Европа като цяло се

подобрява, налице е тревожен спад в резултатите от основните умения сред по-младите хора и твърде ограничен напредък в участието на възрастните в ученето, което възпрепятства образователните резултати и растежа на производителността в близко бъдеще. Освен това двойният преход към цифровизация и екологизиране изисква развитието на нови умения, от основни до по-задълбочени и специализирани умения. Всички тези нужди трябва да бъдат посрещнати с целенасочени инициативи за образование и обучение. Като дава приоритет на образованието, обучението и развитието на умения, Съюзът може да стимулира иновациите, производителността и конкурентоспособността.

(8) Дружествата на Съюза се нуждаят от благоприятни условия, които да улеснят икономиите от мащаба, да стимулират растежа и разрастването им и да им помогнат да процъфтяват на световните пазари. Проучванията показват, че сложността на регулаторната среда, кумулативните задължения за докладване и сложните данъчни правила често затрудняват инвестиционните решения на дружествата и перспективите за разрастване в еврозоната и в Съюза. Геополитическото напрежение, търговските ограничения и опасенията за икономическата сигурност, засягащи достъпа до критични суровини и технологии, също оказват въздействие върху техния растеж. Ускоряването на прехода към по-кръгова икономика би спомогнало за справяне с недостига на суровини от критично значение, а насърчаването на инвестициите с нашите международни партньори може допълнително да укрепи конкурентоспособността на европейската промишленост[5]. Мобилизирането на ресурси за секторите, показващи потенциал за висок растеж на производителността, налага премахване на пречките пред преразпределението на капитала и труда. На енергийния пазар достатъчните междусистемни връзки и ефикасното използване на съществуващите такива, по-специално трансграничните, са от решаващо значение за свързването на производителите и потребителите в широки географски райони. Освен това повишаването на енергийната ефективност и внедряването и използването на възобновяеми и други нисковъглеродни технологии, включително чрез енергийни общности, е от решаващо значение, за да се даде възможност за реагиране на потреблението, да се увеличи ролята на гъвкавостта и да се допринесе за намаляване на разходите за енергия. Премахването на административните пречки и улесняването на издаването на разрешения могат да подпомогнат стопанската дейност и инвестициите. Структурните реформи, подкрепяни от фондовете на Съюза, включително МВУ, спомагат за повишаване на конкурентоспособността на държавите членки. Устойчивият растеж и развитие допринасят за намаляване на различията между европейските региони. Въпреки това пълният потенциал на единния пазар, повече от 30 години след създаването му, продължава да бъде недостатъчно използван. Политиките за повишаване на производителността на национално равнище биха могли да бъдат по-добре определени, приоритизирани и координирани. Не всички държави членки са създали национални съвети по производителността за тази цел или са използвали ефективно техния потенциал. Засилването на регулаторното сближаване и икономическата интеграция би могло да стимулира частните инвестиции, производителността и иновационния капацитет, както и диверсификацията и сигурността на веригите на доставки за дружествата на Съюза. Съюзът ще трябва също така внимателно да се ориентира към възможните компромиси между по-нататъшното участие в отворената търговия и засилването на

[5] Включително с инициативата Global Gateway и подхода „Екип Европа“.

икономическата сигурност, постигането на целите на Пакта за чиста промишленост, като същевременно гарантира еднакви условия на конкуренция в световен мащаб чрез по-нататъшно използване на инструментите за търговска защита срещу нелоялни търговски практики. Това изисква координиран подход и взаимно допълване на политиките както на равнището на държавите членки, така и на равнището на Съюза.

(9) Спестяванията в еврозоната са изобилни. Ако бъдат насочени към продуктивни инвестиции през капиталовите пазари, те могат да предоставят значителна финансова подкрепа за екологичната и цифровата трансформация, като спомогнат за преодоляване на различията в конкурентоспособността. През последните години строгите условия за банково финансиране затрудняват инвестирането, тъй като голяма част от дружествата от еврозоната разчитат на банковия сектор като източник на финансиране. Все пак разходите за кредити на дружествата намаляват в съответствие с намаляването на основните лихвени проценти. Рисковият капитал и небанковото финансиране, особено за иновативни дружества, не са толкова достъпни, колкото в САЩ. Макар че публичните инвестиции, с подкрепата на МВУ и други фондове на Съюза, могат да играят роля, предизвикателството за повишаване на конкурентоспособността на еврозоната, заедно с подкрепата за екологичните и цифровите инвестиции, води до големи нужди от частно финансиране. Разпокъсаните капиталови пазари не могат да осигурят адекватен мащаб на финансиране, което да отговаря на това инвестиционно предизвикателство. Европейският съюз за спестяванията и инвестициите, предложен в докладите на Лета и Драги, би могъл да насърчи по-голямо взаимно допълване между съюза на капиталовите пазари и банковия съюз и да спомогне за използването на огромното богатство от частни спестявания с цел осигуряване на подходящи възможности за инвестиции. Това като цяло би могло да допринесе за улесняване на финансирането за иновации, промишлена декарбонизация и екологичния и цифровия преход. Въпреки това увеличаването на броя на инвестиционните проекти в еврозоната ще изисква и по-задълбочена интеграция на пазарите на стоки и услуги, както и опростяване на нормативната уредба.

(10) Неотдавнашните кризи и необходимата реакция на политиката доведоха до повишени равнища на държавен дълг и значителни дефицити в някои държави членки от еврозоната. Това наследство, заедно с нарастващите разходи, свързани със застаряването на населението, представлява предизвикателство за фискалната устойчивост през следващите години. Вземащите решения лица ще трябва да създават фискални резерви и да инвестират в справедлив екологичен и цифров преход, социална и икономическа устойчивост, включително Европейския стълб на социалните права, енергийната сигурност и, когато е необходимо, изграждането на отбранителни способности.[6] Постигането на този баланс ще изисква внимателно приоритизиране на държавните разходи и координиране на политиките, за да се гарантира подкрепа за инвестициите, които са необходими за осигуряване на устойчив и приобщаващ икономически растеж и за повишаване на устойчивостта. Разумните фискални политики ще

[6] Тези усилия ще бъдат допълнително подкрепени от предстоящата стратегия на ЕС за Съюз за готовност, която ще осигури рамка за всеобхватен подход, обхващащ всички опасности, с цел предвиждане, предотвратяване и реагиране на различни рискове в целия Съюз.

допринесат за балансирано съчетание от политики, а финансовата стабилност ще играе ключова роля за укрепване на икономическите основи на еврозоната и за гарантиране на нейните позиции в световната икономика. Очаква се новата рамка за икономическо управление, и по-специално използването на растежа на нетните разходи като единен оперативен показател при прилагането на Пакта за стабилност и растеж, да засили ролята на автоматичните стабилизатори в еврозоната.

(11) След като достигна най-високата си стойност през първото тримесечие на 2021 г., средното съотношение на консолидирания държавен дълг към БВП на държавите членки от еврозоната намалява, достигайки 88,9 % от БВП в края на 2023 г. Очаква се съвкупното съотношение на дълга към БВП да нарасне незначително през 2024—2025 г. (до 89,6 % от БВП). Това прогнозирано увеличение отразява по-високите разходи за обслужване на дълга в съчетание със забавяне на растежа на номиналния БВП поради намаляващата инфлация, докато високите стойности на първичния дефицит продължават да оказват натиск върху динамиката на дълга. В същото време корекциите наличности-потоци се очаква да доведат до увеличаване на дълга през 2024—2025 г. Съотношенията на дълга към БВП се различават в отделните държави: до края на 2025 г. се очаква повечето държави членки да имат по-ниско съотношение на дълга към БВП в сравнение с 2020 г. Единадесет държави членки от еврозоната обаче ще продължат да имат съотношения на дълга към БВП над 60 %, като при пет то ще остане над 100 %. Тъй като дългът в еврозоната все още е над равнищата отпреди пандемията и предизвикателствата, свързани с устойчивостта, преобладават в много държави членки, са необходими стратегии за устойчиво и постепенно намаляване на дълга в съответствие с новата рамка за икономическо управление, за да се гарантира устойчивостта на обслужването на дълга и да се възстановят фискалните резерви. Същевременно стимулирането на реформите и инвестициите би могло да има положително въздействие както върху растежа на БВП, така и върху фискалната устойчивост. Фискалната позиция в еврозоната се оценява като рестриктивна през 2024 г. (½ % от БВП) и се очаква да бъде леко рестриктивна през 2025 г. (малко над ¼% от БВП). Правилното прилагане на новата фискална рамка би означавало леко рестриктивна фискална позиция в еврозоната и през 2026 г. След категоричната експанзия през предходните години това е подходящо в еврозоната, въпреки че съществуват големи различия между държавите членки. Предвид необходимостта от допълнително повишаване на фискалната устойчивост и от продължаваща подкрепа за текущия процес на дефлация са необходими разумни политики. Постепенната и диференцирана фискална консолидация, съчетана с реформи и инвестиции, както и наличието на МВУ и други фондове на Съюза, има за цел да защити икономическия растеж и да стимулира потенциалния растеж в еврозоната.

(12) Укрепването на публичните финанси е от решаващо значение за справянето с бъдещи сътресения и гарантирането на устойчивостта на пенсионните системи, здравеопазването и дългосрочните грижи. Очаква се разходите, свързани със застаряването на населението, да нараснат и да се различават значително в отделните държави членки, по-специално поради нарастващите разходи за пенсии, както и разходите за дългосрочни грижи и здравеопазване. Необходимата корекция на публичните финанси поражда предизвикателства и подчертава необходимостта от внимателно управление на приходите и разходите. През последните две десетилетия публичните приходи в еврозоната

останаха стабилни — средно около 45,6 % от БВП, а разходите нараснаха по време на финансовата криза и пандемията от COVID-19. Очаква се съотношението на приходите да се увеличи през 2024 г. поради извънредни данъчни приходи и социалноосигурителни вноски, свързани със силния пазар на труда, и да нарасне допълнително през 2025 г. в резултат на дискреционните мерки по отношение на приходите. Настоящата структура на данъчните приходи обаче невинаги е оптимална, а данъчната тежест върху труда в еврозоната е относително висока в сравнение с други развити икономики. Това е от особено значение в контекста на необходимостта от максимално участие на пазара на труда в рамките на силен пазар на труда, на който недостигът на работна ръка буди безпокойство. Би било полезно данъчната тежест да се прехвърли от данъчното облагане на труда към други данъци, които имат по-слабо въздействие върху растежа и конкуренцията, като например данъчното облагане на недвижимите имоти или екологичните данъци. Целенасочените прегледи на стимулите в рамките на данъчната система и системата за социална сигурност биха могли да спомогнат за облекчаване на недостига на работна ръка, като същевременно се поддържа стабилен приходен поток и се подкрепи необходимата корекция на публичните финанси. Въпреки че съотношението на общите разходи към БВП е намаляло от 2021 г. насам, то остава високо в сравнение с равнищата отпреди COVID. Предвижда се съотношението на разходите да се стабилизира на около 49,6 % от БВП през 2024—2025 г., тъй като ограниченията в първичните текущи разходи, свързани с прилагането на новата фискална рамка на ЕС, ще бъдат компенсирани от по-високи разходи за лихви.

(13) Финансовата система на еврозоната се оказа стабилна в условията на бързо нарастващи лихвени проценти и сега е изправена пред несигурна макроикономическа среда със слабо търсене на кредити и уязвимост на сектора на недвижимите имоти в редица държави членки. През последните години високата корпоративна рентабилност помогна на предприятията да обслужват дълговете си въпреки по-строгите условия за финансиране. Слабият икономически растеж и нарастващите разходи за труд обаче могат да увеличат уязвимостта в някои сектори. По-специално цените на търговските недвижими имоти спаднаха рязко, което породи опасения относно обслужването на кредитите, докато промените в цените на жилищата се различават значително в отделните държави членки. Устойчивостта на банковия сектор беше подкрепена от стабилна пруденциална рамка, в това число по-високи капиталови изисквания и прилагане на мерки по отношение на кредитополучателите. Необслужваните кредити остават ниски, но показват признаци на влошаване в сектора на недвижимите имоти. Разрастващият се небанков финансов сектор също е изправен пред уязвимости, при които ликвидните дисбаланси не се компенсират и ливъриджът е прекомерен, което може да увеличи ценовите корекции в случай на рязка корекция на пазара.

ПРЕПОРЪЧВА на държавите членки от еврозоната да предприемат поотделно, включително чрез изпълнението на своите планове за възстановяване и устойчивост, и колективно в рамките на Еврогрупата, следните действия през периода 2025—2026 г.:

(1) Конкурентоспособност

Да насърчават производителността чрез насочване на ресурсите към сектори с висока производителност и потенциал за висока производителност чрез по-добро функциониране на пазарите на стоки и услуги. Да преодоляват разпокъсаността на системите за иновации и да укрепват способността им да създават революционни иновации, включително в областта на авангардните цифрови и чисти технологии и инфраструктура, и да повишават възприемането на новите цифрови и чисти технологии и иновативните дейности в по-широк план. Да насърчават разходите на предприятията за приложни изследвания и иновации и за преход към продукти, които могат да бъдат предлагани на пазара. Да провеждат политики за насърчаване на внедряването на цифрови и високотехнологични решения в предприятията. Да повишават ефективността и способността на предприятията да достигат оптимален мащаб, по-специално чрез задълбочаване на единния пазар. Да подобряват бизнес средата чрез намаляване на административната тежест и регулаторната сложност и чрез премахване на пречките пред инвестициите. Да гарантират, че промишлената политика е ефективно насочена към стратегически сектори и технологии и че публичната подкрепа не нарушава еднаквите условия на конкуренция на единния пазар и ефективно допринася за конкурентоспособността на еврозоната и нейната отворена стратегическа автономност. Да насърчават предприемачеството и създаването на нови предприятия.

Да разработят Европейски съюз за спестяванията и инвестициите, включително чрез задълбочаване на връзките между проекта за капиталовите пазари и този за банковия съюз, с цел подпомагане на растежа и инвестициите и подобряване на конкурентоспособността. Да продължават да развиват банковия съюз чрез напредък по всички негови елементи и да завършат реформата на уредбата за управление на банкови кризи и за застраховане на депозитите с цел постигане на амбициозни, съгласувани и ефективни резултати, чрез които да се реализират целите на прегледа. Да приемат оставащите мерки от плана за действие за съюза на капиталовите пазари от 2020 г. и да гарантират бързото прилагане на вече договорените мерки, както и напредък на работата по набелязаните от Еврогрупата мерки за изграждане на конкурентоспособна и последователна регулаторна и надзорна система за капиталовите пазари. Да подобряват достъпа до подходящо финансиране за предприятията с цел растеж и инвестиции, особено за новаторските МСП, както и достъпа на гражданите до по-голям избор от инвестиционни възможности на капиталовите пазари. Да използват подкрепата от ЕС чрез финансови инструменти за подобряване на достъпа до капитал за МСП, по-специално за иновации и разширяване, като увеличават максимално въздействието на финансирането от ЕС. Да мобилизират рисков капитал — особено за стартиращи и разрастващи се предприятия — чрез добре функциониращи и интегрирани европейски капиталови пазари с цел насочване на спестявания и рисков капитал както от Съюза, така и извън него.

Да насърчават повишаването на квалификацията и преквалификацията на работната сила и качествените работни места с цел повишаване на производителността и подкрепа за справедлив екологичен и цифров преход. Да улесняват интеграцията на пазара на труда, по-специално на по-слабо представените групи, включително чрез засилване на активните политики по заетостта. Да модернизират политиките в областта на образованието и обучението, включително професионалното образование и обучение, с цел по-

добри образователни резултати и по-добро съответствие между търсенето и предлагането на умения.

Да насърчават материални и нематериални инвестиции в критични технологии, инфраструктури и общи приоритетни области, като например цифровия и екологичния преход, и в изграждането на отбранителни способности чрез мобилизиране на частен капитал и осигуряване на необходимите публични инвестиции. Да стимулират инвестициите в научноизследователска и развойна дейност (НИРД), по-специално чрез улесняване на вложенията на частния сектор чрез подобрени рамкови условия за инвестиции, структурни реформи и по-добра координацията на публичното финансиране, включително на равнището на ЕС. Да продължават с бързото изпълнение на плановете за възстановяване и устойчивост и пълноценното използване на програмите по политиката на сближаване. Да засилят ефективността на действията на политиката, насочени към повишаване на производителността чрез осигуряване на адекватно определяне, координиране и приоритизиране на мерките, включително чрез по-добро управление, участие на местните и регионалните органи и по-ефективно използване на националните съвети по производителността.

(2) Устойчивост

Допълнително да стимулират участието в пазара на труда, да улесняват интеграцията на пазара на труда на по-слабо представените групи, по-специално на жените, младите хора, нискоквалифицираните лица, лицата с увреждания и хората с мигрантски произход. Да премахват пречките пред участието на работната сила, включително чрез подобряване на достъпа и качеството на образованието и грижите в ранна детска възраст и дългосрочните грижи. Да предприемат мерки за улесняване на управляваната законна миграция на граждани на трети държави в професии с недостиг на кадри в допълнение към справедливата трудова мобилност и използването на предлагането на работна ръка и умения в рамките на Съюза.

В съответствие с националните практики и като зачитат ролята на социалните партньори, да укрепват условията, които подкрепят устойчивия растеж на заплатите и производителността, особено за лицата с ниски и средни доходи. Договарянето на работните заплати следва да отчита динамиката на конкурентоспособността във всяка държава членка и да не допринася за съществуването на трайни различия в конкурентоспособността в рамките на еврозоната. Да осигуряват ефективно участие на социалните партньори в изготвянето на политики и да засилват социалния диалог.

Да засилват стимулите за работа чрез изместване на данъчната тежест от труда, включително чрез целенасочени реформи на данъчната система и системата за социална сигурност. Да предприемат действия за борба с бедността чрез запазване и укрепване на устойчиви системи за социална закрила и приобщаване, включително достъп до устойчиви жилища на достъпни цени.

Да разработват и прилагат всеобхватна стратегия за целия Съюз за допълване и обединяване на националните стратегии за ефективна електрификация и екологичен преход, включително чрез рязко увеличаване на производството на енергия от възобновяеми източници и допълнителни съкращения в използването на вносни изкопаеми горива. По-специално добре развитата и ефективна междусистемна свързаност на електроенергийната мрежа, по-

конкретно трансграничната междусистемна свързаност, е от решаващо значение за свързването на производителите и потребителите в широки географски райони. Да засилят усилията за подобряване на готовността в случай на неблагоприятни събития, в това число изменението на климата и свързаните с природата рискове, особено в най-застрашените региони.

(3) Макроикономическа и финансова стабилност

За да се гарантира спазването на новата фискална рамка и да се подобри устойчивостта на обслужването на дълга, да запазят националните темпове на растеж на нетните разходи във всяка държава членка, както беше препоръчано от Съвета. Това ще доведе до подходящо диференцирани фискални корекции и като цяло леко рестриктивна фискална позиция в еврозоната през 2025 г. и 2026 г.

При определянето на фискалните стратегии да се стремят към по-добро качество и ефективност на мерките по отношение на разходите и приходите, насочени към ограничаване на избягването на данъци и отклонението от данъчно облагане, и да приведат стратегиите в съответствие с целите на политиката, като например пренасочване на данъчната тежест от труда към данъчни основи, които оказват по-малко отрицателно влияние върху растежа.

Да наблюдават рисковете за макрофинансовата стабилност, свързани с качеството на активите, преоценката на активите, и да засилят макропруденциалния надзор върху сектора на небанковото финансово посредничество.

При предприемането на по-нататъшни стъпки за задълбочаване на Икономическия и паричен съюз (ИПС) да отчитат поуките, извлечени от разработването и прилагането на всеобхватните мерки на икономическата политика на Съюза в отговор на кризата с COVID-19. Да продължават да постигат напредък към задълбочаване на ИПС при пълно зачитане на вътрешния пазар на Съюза и при отвореност и прозрачност към държавите членки извън еврозоната. Да продължат да укрепват международната роля на еврото и да постигнат допълнителен напредък в работата по цифровото евро.

Съставено в Страсбург на […] година.

За Съвета
Председател